

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ
КОМУНІКАЦІЙ

Кафедра журналістики та філології

**ПІДГОТОВКА ЖУРНАЛІСТСЬКИХ МАТЕРІАЛІВ НА
АКТУАЛЬНУ ТЕМУ: АВТОРСЬКА ДОБІРКА**
**Writing News Journalistic Materials on a Topical Issue: The Author's
Collection**

Кваліфікаційна робота студентки
Чорнобук Каріни Валеріївни
освітнього ступеня «Бакалавр»
спеціальності 061 Журналістика
освітньої програми «Журналістика»,
групи ЖТ–81

Науковий керівник:
Ковальова Тетяна Вікторівна,
кандидат наук із соціальних
комунікацій,
доцент кафедри журналістики

Суми 2022

Чорнобук К. В. Підготовка журналістських матеріалів на актуальну тему: авторська добірка [Текст]: робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавра; спец.: 061 – журналістика / К. В. Чорнобук; наук. Керівник Т. В. Ковальова – Суми: СумДУ, 2022. – 35 с.

Робота присвячена принципам створення авторського текстового медіапродукту, тематиці, цільовій аудиторії, сферам застосування матеріалів.

Ключові слова: медіатекст, інформаційний продукт, жанр, проблемно-тематичне наповнення.

СЛОВНИК КЛЮЧОВИХ ТЕРМІНІВ

1. Цільова аудиторія – target audience
2. Принципи створення – principles of creation
3. Авторський медіапродукт – author's media product
4. Сфера застосування – scope
5. Проблемно-тематичне наповнення – problem-thematic content
6. Медійник – mediator
7. Інтерактивне спілкування – interactive communication
8. Пізнання теми – knowledge of the topic
9. Мовне портфоліо – language portfolio
10. Інтернет-ресурси – Internet resources
11. Кореспонденція – correspondence
12. Подорожній нарис – travel essay
13. Замітка – note
14. Стаття – article
15. Джерело фактів – source of facts

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	5
ВСТУП.....	5
Розділ 1. СПЕЦИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ	7
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	11
II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ.....	13
ВИСНОВКИ.....	34

І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ВСТУП

Серед великої кількості контенту, який трапляється сучасній людині, досить важко знайти той, що заглибить її у певну тему і дасть повну інформацію про ту чи іншу сферу життя. Сьогодні аудиторія засвоює потік інформації, що досить часто не має певної мети та інформаційного приводу. Важливим для сучасного медійника є створення якісного портфоліо, який допоможе створити інтерактивне спілкування із читачем та забезпечити глибоке пізнання теми.

Метод портфоліо увійшов у нашу методичну скарбничку із США, де був започаткований у вісімдесятих роках минулого століття. Відповідно до затверджених у 2008 році Міністерством освіти і науки України «Загальних критеріїв оцінювання навчальних досягнень у системі вищої освіти» портфоліо було запроваджено в якості інструменту оцінювання навчальної діяльності студентів. Свідченням активного впровадження цього методу в навчальну практику є і реалізація Проекту Ради Європи в Україні – Європейське мовне портфоліо [1, с. 74].

Вітчизняні й зарубіжні вчені досліджували різні аспекти функціонування методу портфоліо. Особливості впровадження портфоліо як засобу оцінювання навчальних досягнень і розвитку учня розглядали О. Глазова, Т. Полонська, А. Фасоля. Використання методу портфоліо у навчальній діяльності студентів різних напрямів підготовки обґрунтували М. Кадемія, О. Луніна, О. Лучанінова, Н. Подлужна.

Актуальність роботи полягає у тому, що створення авторської підбірки дозволяє відстежити професійне зростання студента, зумовлює формування здатності долати перешкоди і труднощі, допомагає сформувати уявлення про власне «Я», сприяє розкриттю творчого потенціалу особистості.

Мета нашої роботи полягає у створенні та визначенні особливостей авторських медіаматеріалів, зокрема сфер їх застосування.

Авторський задум – продемонструвати авторські матеріали, створені за результатами практик, курсових, практичних занять для можливого розміщення на інтернет-ресурсах як демонстрацію вмінь створювати медійний продукт на різні теми.

Бакалаврська робота складається з пояснювальної записки, списку використаних джерел, інформаційного продукту, висновків. Загальний обсяг роботи – 35 сторінок.

Розділ 1.

СПЕЦИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ

Для кваліфікаційної роботи нами було створено 6 матеріалів різноманітних жанрів: фактчекінг, кореспонденцію, подорожній нарис, замітки та статтю. Ми працювали у всіх різновидах жанрів: інформаційних, аналітичних та художньо-публіцистичних. Тексти розміщені на таких сайтах: <https://www.checkregion-ua.info>, <http://mediakolo.sumy.ua/> та <https://news.sumdu.edu.ua/uk/>.

Особливість авторських матеріалів полягає у їх актуальності та подальшому використанні: у роботі студентів-журналістів чи розміщенні в Інтернет-виданнях.

Матеріал [«Театр одного актора, або як реконструювали Театральну площу в Сумах»](#) є фактчекінгом. Мета створення – перевірити, чому Театральну площу реконструювали 6 років. Авторський задум – показати читачеві всю суть так званих «реконструкцій», «тендерів» та прослідкувати зв'язки міської ради з певними ТОВ. Джерелами фактів у матеріалі служать відкриті дані на сайтах «Prozorro», «spending.gov.ua», «Dozorro», «YOUCONTROL», Сумської міської ради, а також власні спостереження. Інформаційний привід – нецільове використання коштів Сумською міською радою. Цільова аудиторія – читачі віком від 18 до 80 років. Сфера застосування – використання матеріалу на практичних заняттях щодо специфіки роботи журналіста, на тренінгах із фактчекінгу. Текст може також бути приводом для подальших розслідувань та написання більш масштабних текстів, які можуть бути опубліковані в інтернет-виданнях. Більше того, він може послужити приводом для судового розслідування щодо нецільового використання коштів Сумською міською владою.

Текст «Насилля над жінками? Ні, не чули» є кореспонденцією, адже містить факти, аргументи та причиново-наслідкові зв'язки. Також подаються експертні оцінки та шляхи вирішення проблеми. Мета створення матеріалу –

показати важливість проблеми насилля у сучасному соціумі. Авторський задум полягає в аналізі фактів та подачі експертних думок, а також поданні шляхів вирішення проблеми. Джерелами фактів є дані Мінсоцполітики, міністерка соціальної політики України Марина Лазебна, практична психологиня Інна Бойченко та старша інспекторка патрульної поліції Сум Оксана Красовська. Інформаційний привід – створення проєкту до Міжнародної кампанії «16 днів активізму проти гендерно зумовленого насильства». Цільова аудиторія – всі читачі від 18 до 80 років, незалежно від гендеру. Сфера застосування: матеріал може бути опублікований у жіночих журналах, а також стати частиною проєктів правозахисного спрямування.

«Пустовійтівка: туристична і незвідана» є подорожнім нарисом. Авторський задум полягає у тому, щоби показати читачеві село, де народився та виріс військовослужбовець, останній кошовий отаман Петро Іванович Калнишевський. Для цього ми самостійно вирушили до населеного пункту, зібрали власні спостереження, коментарі місцевих жителів та передали атмосферу села. Мета – розповісти читачеві про Пустовійтівку, описати її визначні пам'ятки та надати історичну довідку. Джерелами фактів були історичні сайти в Інтернеті, інформація з музею, який ми відвідали, а також свідчення місцевих жителів. Цільова аудиторія – читачі 18-80 років. Текст має право бути розміщеним на офіційному сайті села Пустовійтівка чи на сайті Роменського району. Нарис може слугувати своєрідною візитівкою у туристичних агентствах, а також може розглядатися на уроках історії у школах.

Матеріал [«Наукові пошуки та професійні досягнення нашої випускниці»](#) є заміткою із елементами біографії. Інформаційним приводом для створення тексту є видання книги Національною академією аграрних наук України. Її авторкою є випускниця кафедри журналістики Сумського державного університету Тетяна Грищенко. Метод збору інформації для матеріалу – інтерв'ю. Мета тексту – розповісти читачеві про книгу, видану випускницею кафедри журналістики. Авторський задум – поділитися із

читачем науковими пошуками та професійними досягненнями Тетяни Грищенко, а також показати важливість навчання у житті історикині та її науковій діяльності. Джерелом фактів є сама героїня – Тетяна Грищенко. Цільова аудиторія – студенти та викладачі Сумського державного університету. Сфера застосування: матеріал може бути використаний для публікації на сайті Сумського державного університету, а також на сайті кафедри журналістики та філології у рубриці «Зіркові випускники». Замітку також можна використати для корпоративних сайтів організацій, де працює Тетяна Грищенко.

Текст [«Майбутні журналісти дізнавалися про тонкощі журналістського розслідування»](#) є розширеною заміткою. Авторський задум полягає у тому, щоб розповісти читачеві про подію, що відбулася. Мета тексту – показати тонкощі журналістського розслідування. Інформаційним приводом є зустріч студентів-журналістів Сумського державного університету із Оленою Адаменко, головною редакторкою сайту «Sumy Today» та авторкою програми розслідувань «Під прицілом». Цільовою аудиторією тексту є журналісти, студенти Сумського державного університету та жителі міста Суми. Сфера застосування: матеріал може бути опублікований не лише на сайті «Медіаколо», а й на корпоративних сайтах кафедри журналістики та видання «Sumy Today».

Медіатекст «Російське вторгнення, або як довго триватиме війна в Україні» має на меті пояснити читачеві ситуацію, пов'язану з війною в Україні. Авторський задум полягає у тому, щоб надати думки експертів та зробити певні висновки щодо тривалості війни. Джерелами фактів є Марк Міллі, голова Об'єднаного комітету начальників штабів США; Борис Джонсон, прем'єр-міністр Великої Британії; аналітичний центр «Атлантична рада»; Єнс Столтенберг, генеральний секретар Північноатлантичного альянсу; Бен Ходжес, керівник програми стратегічних досліджень Центру аналізу європейської політики; Христо Грозев, журналіст-розслідувач, керівник організації Bellingcat. Інформаційним приводом є початок

повномасштабного російського вторгнення 24 лютого 2022 року. Цільова аудиторія – читачі 18-80 років. Сфера застосування: текст може бути опублікованим на всеукраїнських сайтах у рубриці «Війна».

Наші матеріали були написані на актуальні сьогодні теми, такі як корупція влади, права жінок, історична спадщина Сумщини, видатні випускники Сумського державного університету та війна між Україною та Росією. У написанні текстів ми використали різні методи збору інформації: інтерв'ю, моніторинг, власні дослідження («польова» робота журналіста), синтез, дедукція.

Усі наші тексти ілюструються світлинами, які були зроблені нами на місцях подій або які нам надали герої. Деякі матеріали також доповнюють діаграми та інфографіки. Відтак читачеві легше сприймати текст і запам'ятовувати інформацію, коли поєднується вербальний та візуальний контент.

Портфоліо надає можливість фіксувати всі аспекти повсякденної праці студента-журналіста, що допомагає тому, хто вчиться, і тому, хто вчить, наочно побачити результати як спільної, так і індивідуальної роботи, порівняти власні успіхи з роботою інших, а також визначити нові цілі та способи їх досягнення.

Отже, портфоліо одночасно виконує декілька завдань, зокрема: відстежує професійне зростання студента, дає можливість зіставити власну траєкторію руху з успіхами однокурсників, формує здатність долати перешкоди і труднощі, допомагає сформуванню уявлення про власне «Я», сприяє розкриттю творчого потенціалу особистості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Балаклицький М. А. Есе як художньо-публіцистичний жанр: методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика». Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. 74 с.
2. Коневщинська О. Е. Електронні соціальні мережі як складник сучасних соціальних медіа. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2016. Т. 55, Вип. 5. С. 42–54.
3. Маркова В. Трансформація книжки в умовах інформаційного суспільства: культурологічний підхід В. Маркова. *Вісник Книжкової палати*. 2005. № 9. С. 25–28.
4. Стекольщикова В. Впливовеність успішних модифікаційних форм журналістського розслідування: лонгвід. Львів, 2017. С. 305–316.
5. Вернидуб Р. Забезпечення європейських стандартів якості вищої освіти. Київ, 2012. 20 с.
6. Бідзіля Ю. М. Словник журналіста: терміни, мас-медіа, постаті. Ужгород, 2007. 224 с.
7. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості. Львів, 2004
8. Михайлин І. Л. Основи журналістики. Київ, 2002. 284 с.
9. Шебеліст С. В. Особливості розвитку сучасної української есеїстики в системі журналістських жанрів. Київ, 185 с.
10. Іванисенко В. Між безнадією і сподіванням. Київ, 2008. 125 с.
11. Голуб О. Медіакомпас: путівник професійного журналіста: практичний посібник. Київ, 2016. 93 с.
12. Лизанчук В. Війна й стандарти журналістики. 2015. С. 33–34.
13. Пасішна Н., Кібченко М. Рідний край. 2008. 134 с.
14. Бондар Ю. В. Мас-медіа у термінах і визначеннях. Київ, 2005. 224 с.
15. Москаленко А. З. Вступ до журналістики. Київ, 1997. 234 с.

16. Онищенко О. Соціальні мережі як інструмент взаємовпливу влади та громадянського суспільства. Київ, 2014. 260 с.
17. Крецу І., Гузун М., Василик Л. Підручник з крос-медіа. 2015. 140 с.
18. Гол Дж. Онлайн-журналістика. Київ, 2005. 344 с.
19. Barr T. The changing face of Australia's media and communications, 2000. 280 p.
20. Danesi M. Dictionary of media and communications, 2009. 349 p.
21. Herring S. Commentary: Contextualizing digital discourse [Electronic resource]: Mode of access: <http://ella.slis.indiana.edu/~herring/commentary.2011.pdf>
22. Jenkins H. Convergence Culture: Where Old and New Media Collide, 2008. 368 p.
23. Jenkins H. Transmedia, 2011.
24. Kinder M. Playing with Power in Movies, Television and Video Games, 1991. 277 p.
25. Zelenkauskaite A. Television-mediated conversation, 2008.

II. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ

Театр одного актора, або як реконструювали Театральну площу в Сумах

Театральна площа – візитна картка міста. Вона була збудована ще в 1980 році за проектом київського архітектора Степана Павловича Сліпця. У 2014 році площа була закрита на реконструкцію і лише у 2020 її повністю відновили. Але завдяки кому це сталося?

Проектна складова

Сумська міська рада оголосила про підсумки відкритого архітектурного конкурсу на визначення кращої проектної пропозиції із комплексної реконструкції забудови та благоустрою площі Театральна в м. Суми. За поданою інформацією бачимо, що присуджена тільки друга і третя премії, але перша – ні, відповідно і переможця конкурсу немає, тож хто отримає контракт?

За даними Prozorro, гроші на розробку проекту отримало ТОВ «БКП «Архбудпроект», про це також свідчать дані зі spending.gov.ua, де є договір на цю суму і трансакція за квітень 2020 року. Важливо те, що, за цими ж даними, УКБ Сумської міської ради виділяло кошти ТОВ «БКП «Архбудпроект» іще 4 рази на реконструкцію площі, а саме до проведення основного тендеру.

Також ключовим моментом є приватна комерційна фірма «СЕЙРО», яка подала позов на Сумську міську раду, де зазначила, що рішення виконкому Сумської міської ради «Про проведення відкритого архітектурного конкурсу на визначення кращої проектної пропозиції із комплексної реконструкції забудови та благоустрою площі Театральна в м. Суми» є незаконним, але Сумський окружний адміністративний суд відмовив

у скасуванні рішення, а третьою особою, що не заявляє самостійних вимог на предмет спору було саме ТОВ «БКП «Архбудпроект».

Головний підрядник

Переможцем тендеру на реконструкцію Театральної площі стало ТОВ «Суми-Сервіс-Буд», що про нього відомо? По-перше, основною діяльністю товариства є «41.20 Будівництво житлових та нежитлових споруд», але за даними Dozorro, більшість робіт, які виконує це товариство є «Поточний ремонт асфальтового покриття прибудинкових територій» або «Капітальний ремонт прибудинкової території». По-друге, що Південний офіс Державної аудиторської служби України виявив порушення у процедурі закупівлі UA-2020-06-17-008267-с.

ТОВ «Суми-Сервіс-Буд» нерідко пов'язують із керівництвом Сумської міської ради. Тому замовник, а саме Управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міської ради звернулися з позовом на Держаудитслужбу і виграло цю справу.

Конкурентом ТОВ «Суми-Сервіс-Буд» на реконструкцію Театральної площі було ТОВ «Зеніт-Брук». За даними Dozorro, ці два товариства зустрічалися на торгах всього 4 рази, де ТОВ «Зеніт-Брук» виграло три рази з чотирьох.

Цікаво те, що «Зеніт-Брук» має більшу кількість пропозицій і проведених тендерів, аніж «Суми-Сервіс-Буд», але саме цей контракт вони не отримали.

За допомогою spending.gov.ua визначаємо, що УКБ Сумської міської ради укладало договори з ТОВ «Зеніт-Брук» 37 разів за 2020 рік, а з ТОВ «Суми-Сервіс-Буд» всього один, і це була саме угода про реконструкцію Театральної площі.

Цей тендер має певну кількість незадовільних ознак за розрахунком індексу ФОКС. Таким способом, він має ознаки неефективної господарчої

діяльності, ознаки можливої неспроможності виконання своїх зобов'язань, ознаки сумнівної якості переможця.

Грошова складова

Тендерний договір підтверджує, що кінцева оплата після завершення робіт здійснюється в 30-денний термін після закінчення цих самих робіт, але за умови наявності коштів у бюджеті. Строк виконання робіт – 176 календарних днів.

За даними Сумської міської ради реконструкція Театральної площі завершилася 11.10.2020, тобто раніше 176 календарних днів. Щодо коштів, то spending.gov.ua надає таку інформацію:

Отже, загальна сума трансакцій, за виконані підрядником роботи, становить – 28,7 млн грн. Це означає, що коштів у бюджеті недостатньо і пункт 4.4. договору №72-20 є не виконаним.

Директори ТОВ «Суми-Сервіс-Буд» і ТОВ «БКП «Архбудпроект»

Олександр Павлович Шевченко – кінцевий бенефіціар ТОВ «Суми Сервіс Буд». Валерій Панасович Лавришик та Анатолій Олександрович Єпіфанов – кінцеві бенефіціари ТОВ «БКП «Архбудпроект».

У відкритій базі даних фахівців з обстеження інженерних систем будівель немає їхніх ПІБ, отже, вони є неатестованим енергоаудиторами. За даними YOUCONTROL, обидва ТОВ мають кримінальні та адміністративні судові справи. Зокрема, Шевченко є підозрюваним у справах з привласнення коштів, а Єпіфанов у справах про порушення конкурентності.

Щодо Єпіфанова та Лавришка, то на них зареєстровано два ТОВ з одного виду діяльності «71.11 Діяльність в області архітектури» і майже однаковою назвою ТОВ «Архбудпроект» і ТОВ «БКП «Архбудпроект», що були відкриті з різницею в два роки. Сам же Анатолій Єпіфанов є економістом за освітою, а також був тісно пов'язаний з депутатською

діяльністю: перший голова Сумської ОДА та представник Президента України в Сумській області.

Зараз же Служба безпеки України відкрила кримінальне провадження, а саме: справу про незаконне використання грошей міського бюджету. Мова йде якраз про реконструкцію фонтану на Театральній площі, де було завдано збитків майже на 1 млн грн. «За попередніми даними слідства, посадовці органу місцевого самоврядування спільно зі службовими особами суб'єкта господарювання – підрядника використовували службове становище для одержання неправомірної вигоди через завищення обсягів та вартості виконаних робіт», – повідомляє СБУ. Правоохоронці арештували обладнання фонтану в межах кримінального провадження.

Цікаво те, що сам Шевченко вже отримував підозру зі схожої справи. Реконструкція фонтану в дитячому парку «Казка», де був факт заволодіння майже 400 тис грн бюджетних коштів.

Фонтан Театральної площі

Як зазначено вище, то на реконструкції цього фонтану були «відмиті» кошти, але є ще кілька моментів. Сумська область була в «червоній» карантинній зоні на час роботи фонтану і його відкрили перед самими виборами міського голови, а через три тижні, тобто 26.10.2020 вже почали демонтажні роботи. На виконання цих робіт, за даними Prozofo, мав бути проведений тендер на 250 тис грн, він так і не відбувся, але сам фонтан все ж таки демонтували.

«Арештовані деталі фонтану зберігалися всю зиму на території КП «Міськсвітло», а вже зараз їх повернули на місце і розпочинають відновлення фонтану. Так вийшло завдяки клопотанню посадовців Сумської міської ради, тому судом знятий арешт на обладнання з метою його використання. Саме слідство триває» – повідомляє «Суспільне». Спираючись на цю інформацію нам не вдалося знайти жодних даних, а саме судових рішень/ухвал щодо зняття арешту з обладнання фонтану на Театральній площі.

У тендерній документації, яку можна знайти на Prozorro, у розділі «Благоустрій території/організація рельєфу» прописана кількість лав та урн на площі.

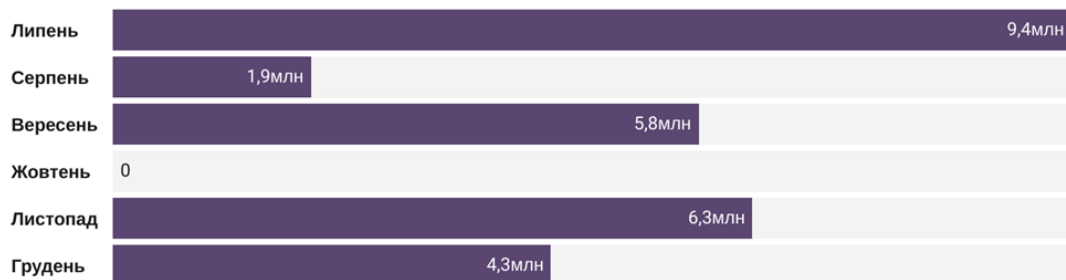
Ми відправилися на Театральну площу і порахували реальну кількість цих об'єктів. Дані такі: лава (всього) – 25, що на 3 менше ніж зазначено. Урна для сміття вулична – 11, що на 1 менше ніж у документі.

Висновок

Неповні дані, зв'язок міської ради з певними ТОВ, тендер з незадовільними ознаками, часті перемоги Сумської міськради в судах дають змогу визначити, що реконструкція Театральної площі відбувається безвідповідально. Перемога на тендері ТОВ «Суми-Сервіс-Буд» до яких УКБ в 2020 році жодного разу не зверталось, не виконання пунктів договору міською радою, відсутність судових ухвал/рішень, «кримінальні директори» ТОВ і жодних офіційних заяв від Сумської міської ради з цього приводу дають відповідь на питання: «Як реконструювали Театральну площу в Сумах?» – дивно, маніпулятивно, неправдиво та без доступу до повної, точної, достовірної інформації.

Сума коштів на реконструкцію Театральної площі в 2020 році

Станом на 17.05.2021 була єдина транзакція в 2021 році на суму 1 млн грн

РОЗРАХУНОК ІНДЕКСУ «ФОКС» (Формалізовані Ознаки Корупційної Складової)

для оцінки якості переможця державного тендеру

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ	
Найменування переможця	ТОВ "Суми-Сервіс-Буд"
Найменування (з'ясоване)	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СУМИ-СЕРВІС-БУД"
Код переможця за ЄДРПОУ	36234347
Сума пропозиції	35674350 грн. з ПДВ
Тип повідомлення	Prozorro - Результати - Відкрита - Надпороговий-Україна
№ повідомлення	UA-2020-06-17-008267-c
Бюлетень	21.07.2020
Найменування замовника	Управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міської ради
Код замовника за ЄДРПОУ	00433331
Подробиці тендеру	https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2020-06-17-008267-c
Залишити відгук	https://dozorro.org/tender/UA-2020-06-17-008267-c
Перемоги у тендерах (з 2008)	38
Кошти від тендерів (з 2008)	66270.4 тис. грн.

ВИСНОВОК

Згідно здійсненої перевірки Індекс «ФОКС»
**МАЄ ПЕВНУ КІЛЬКІСТЬ НЕЗАДОВІЛЬНИХ
 ОЗНАК**

Насилля над жінками? Ні, не чули

Фонд ООН у галузі народонаселення UNFPA разом із рекламною агенцією Skykillers, командою Shootgroup та відомими українськими зірками створили проєкт до Міжнародної кампанії «16 днів активізму проти гендерно зумовленого насильства», що стартує 25 листопада.

«Вийди із кола насильства» – із таким закликом звертаються Маша Єфросиніна, MONATIK, Оля Полякова, Юлія Саніна, Тарас Тополя та Alyosha у новому відеоролику кампанії «Розірви коло». Вперше така кількість українських зірок об'єдналася проти домашнього насильства за ініціативою Почесної Амбасадорки #UNFPAУкраїна, Маші Єфросиніної.

За даними Мінсоцполітики, у числі усіх звернень про домашнє насильство – найбільше від жінок: 86%, чоловіки – 12% і 2% – діти. Міністерка соціальної політики України Марина Лазебна повідомила, що протягом 2020 року в Україні спостерігається зростання звернень щодо домашнього насильства. «У кожній другій родині, яка перебуває у складних життєвих обставинах, є прояви насильства. Через пандемію ситуація погіршилася. Ми побачили зростання рівня домашнього примусу. Тільки за цей рік ми спостерігаємо сплеск звернень з цього приводу на 66%. Тому, домашнє насильство – це не просто біда і криза окремої сім'ї, це ризики у побудові соціального миру і благополуччя в суспільстві», – повідомила Лазебна. Міністерка також зазначає, що про це не потрібно мовчати і що працівники соціальної політики України мають на меті проведення широкої інформаційної кампанії, щоб толерувати суспільство до цієї проблеми.

Практична психологиня Інна Бойченко говорить, що насправді жінки навіть не завжди усвідомлюють, що у них є така проблема, хоча самі стикаються з насиллям: фізичним, сексуальним, психологічним. Причин не звертатися за допомогою багато, але найпоширеніша – сором. «Взагалі від насилля в родині потерпають всі: прямі жертви, свідки і навіть самі кривдники. Проте цю звичку можливо викоринити з дитинства, пропагуючи

правильні цінності. Шляхи вирішення проблеми є, але найголовніше – не мовчати», – ділиться психологиня.

Старша інспекторка патрульної поліції Сум Оксана Красовська говорить, що така проблема є досить поширеною, проте в поліцію постраждалі звертаються дуже рідко. «У Сумах є патрульна поліція, дільничні офіцери та інспектори ювенальної превенції, які здійснюють виїзди щодо домашнього насилля. У нас є притулок для жінок, які постраждали внаслідок домашнього насилля», – зазначає пані Оксана. Інспекторка радить не мовчати, і, якщо постраждала вже прийшла до поліції, йти до кінця, аби притягнути кривдника до відповідальності.

Таким чином, проблема насилля над жінками є досить вагомою, адже 6 жінок із 10 стикаються з нею під час свого життя. Через пандемію ситуація у деяких сім'ях погіршилась, тому зросла кількість звернень з цього приводу. Від насилля в родині потерпає не лише жертва, але й кривдник. Тим не менш, шляхи вирішення проблеми є. Жінкам не треба мовчати, варто ділитися проблемами з відповідними органами і йти до кінця, а ще пропагувати в родині правильні цінності. Влада зі свого боку робить кроки назустріч подоланню проблеми. Відтак проводяться інформаційні кампанії, працює патрульна поліція, яка займається цим питанням, а також діють притулки для жінок, які постраждали внаслідок насилля.

Пустовійтівка: туристична і незвідана

Багато книг та пам'ятників присвячені останньому кошовому отаману Петру Калнишевському, та мало хто знає про село Пустовійтівка, де народився та виріс військовослужбовець.

Пустовійтівка – село у Роменському районі Сумської області, розташоване на лівому березі річки Сула. Як засвідчують писемні джерела, перша згадка про село датується 1252 роком. На ближньому хуторі Пустовійтівки народився Петро Калнишевський, останній кошовий отаман. Згідно з дослідженнями письменника Данила Кулиняка, колишній Президент України Віктор Ющенко є родичем легендарного кошового отамана.

Двоюрідний брат Петра Калнишевського

Ничипір Ющенко був козацьким старшиною із Хоружівки, а сучасні Ющенки цього села є його нащадками.

Для того, щоб дізнатися, чим же славиться Пустовійтівка, відправляємося туди особисто. Квиток на

вокзалі коштує 20 гривень. Хоч і робочий день, та людей в автобусі багато. Пів години – і ми вже на в'їзді до села. Звичайні цегляні будинки, селяни гребуть листя, в повітрі відчувається запах диму, чуємо звуки бензопили. Вочевидь, люди пиляють дрова та готуються до зими. Трохи згодом перед нами постає місцевий генделик, оточений атрибутами українського села. Тут і журавель, і хатинка, і млин. Поруч розташована дерев'яна гойдалка: на ній

вже розважаються підлітки. Погода пасмурна, вулиці майже пусті. Мабуть, люди на роботах або ж сидять вдома через пандемію.

Йдемо прямо. Ліворуч розташований музей Петра Калнишевського. На наш подив, він працює. Сертифікат про вакцинацію дозволяє зайти всередину. Пані Тетяна ласкаво запрошує нас і говорить, що відвідувачі в часи пандемії – велика рідкість. Музей Петра Калнишевського у Пустовійтівці – рідному селі отамана – вперше відчинив двері перед своїми відвідувачами 14 жовтня 2006 року. Екскурсія коштує 30 гривень. Тетяна Вікторівна проходить з нами до першого залу, присвяченого стародавній історії регіону. Розповідає, що усе Посулля вкрите древніми курганами, тому деякі науковці вважають, що цей край понад 2000 років тому був центром священної землі Геррос, де ховали скіфських царів та вельмож.

Спостерігаємо побутові предмети, прикраси та зброю. Роблю напам'ять деякі фото.

Другий зал присвячений Петру Калнишевському. Тут розташована колекція

козацької зброї, монети, люльки, ікони та релігійні книги. Проходимо до третього залу і мене проймає сум, адже кімнату стилізовано під соловецьку камеру, де 25 років просидів Петро Калнишевський. Його життя закінчилось драматично: отамана відіслали на Соловки, де він, 112-літній старець, й доживав свого віку при Соловецькому монастирі. Пані Тетяна говорить, що кожен свій день чоловік сидів зі скованими руками на холодному камінні, устеленому хіба якимось сіном. Четвертий зал присвячений відомим уродженцям краю: професору Івану Скрипалю, спортивному сімейству Осадчих, письменнику Леоніду Полтаві. По завершенні екскурсії, дякуємо Тетяні Вікторівні та прямуємо далі.

Наступна зупинка – пам’ятник Петру Калнишевському. Брукована доріжка та східці ведуть до його нерухомої постаті. Періодично на цього кремезного чоловіка сідають пташки, дрібний дощик крапає на його булаву, а вже сухі квіти, покладені отаману, свідчать про те, що пам’ять про нього досі жива. Хвилини 3 стою і дивлюся на ватажка, роздумую над тим, скільки років він прожив і скільки з них просидів в камері. Мої роздуми перериває пан Борис, місцевий житель:

- Ого, це шо, до нас туристи приїхали? У таку походу хазяїн даже собаку на вулицю не випусте. Мабуть, наше село реально всьо-такі цікаве. Пам’ятник сфоткайте, тут всігда

на свадьбах фоткаються. Літом особенно красиво.

Розповідає, що їхнє село таки дійсно славиться через Петра Івановича і від туристів часом навіть спокою немає. Радить відвідати ще Миколаївську Церкву та Церкву Святої Трійці. Взавши до уваги поради чоловіка, прямуємо на паралельну вулицю.

Миколаївська Церква має досить незвичайну архітектуру, одразу проглядається її поважний вік. Храм має п'ять куполів, зовнішня кладка стін традиційно виконана з цегли червоно-жовтого кольору. До західної частини церкви гармонійно примикає чотириярусна дзвіниця. Усе

зачинено, поблизу людей немає. Відтак звертаємося до смартфона, аби віднайти хоч якісь цікаві факти. Читаю, що церква носить статус чинної і належить до Московського Патріархату. Закладка фундаменту відбулася ще в 1900 році, а будівництво самої церкви було закінчено рівно через 6 років. Не побувавши всередині храму та трохи засмутившись, прямуємо до Церкви Святої Трійці аж в інший кінець села.

На противагу Миколаївській церкві, Троїцька має зовсім інший вигляд, адже повністю зроблена з дерева. Вона триярусна, а її планування складається з кількох шестикутників. Зовнішні деталі дерев'яної будови граціозні і величні одночасно. Одягаю хусточку і заходимо до храму. У повітрі відчуваються нотки воску та спокою. Купуючи свічки, трохи

спілкуємося з продавчиною:

- Та чого ви шопотом балакаєте? Служби ж немає. Красиво тут у нас, да? Можете

сфотографувати щось. У нас тут посетителів багато. То на службу приходять, то на екскурсію.

Пані Марія про церкву знає немало, а тому радо погоджується дещо розповісти. Виявляється, витрати по будівництву нового храму взяв на себе Петро Калнишевський ще в 1773 році. Про це написано ще в газетах і журналах тих часів, що датуються 1892 і 1901 роками. Після закінчення Великої Вітчизняної війни Троїцьку церкву перетворили на клуб, а трохи пізніше в складське приміщення для зберігання різної провізії. У 80-ті роки минулого століття Троїцька церква перетворилася на справжні руїни і була на межі руйнування, проте у 2007 році, коли пані Марія прийшла сюди працювати, була проведена реконструкція храму. Церква складається із трьох залів. Підлога вкрита килимами, а над іконами висять рушники. Великі люстри храму демонструють всю його велич. Кімнати чомусь більше нагадують мені українську хату тих років, аніж церкву. Ставимо свічку і виходимо.

Останнім пунктом призначення стають Скіфські кургани. Вони розташовані за 150 метрів від села. Найбільший курган має назву «Старша могила». Його висота становить 21 метр, а окружність сягає 400 кроків. Дощ все ще моросить, просторе мокре поле навіває меланхолію, а кургани велично стоять, притаївши в собі всі таємниці воїнів, які вже полягли.

Виїжджаємо з Пустовійтівки, важкі думи захоплюють голову, переосмислюю все почуте та побачене. Гордість проймає душу: гордість за свій район та за людей, які досі пам'ятають таку визначну людину. Подорож закінчується. Дощ поступово припиняється. Обіцяю собі повернутися в це місце ще не один раз...

Наукові пошуки та професійні досягнення нашої випускниці

«Вчений комітет Міністерства земельних справ (1918–1920)» – таку назву має книга, щойно видана Національною академією аграрних наук України. Упорядкувала її випускниця факультету ІФСК СумДУ Тетяна Грищенко (Гілязетдінова).

Репрезентоване видання – це збірник архівних матеріалів про науково-організаційну діяльність предтечі Національної академії аграрних наук України – Вченого комітету Міністерства земельних справ. Працювала над ним Тетяна 7 років.

Тетяна Грищенко – кандидат історичних наук, автор понад 100 наукових праць із питань історичної персоналітики, історії вітчизняної аграрної науки, освіти та дослідної справи, в минулому – співробітник Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України, де пройшла шлях від провідного бібліотекаря до завідувачки сектору архівознавства і документознавства. Наразі працює перекладачем і репетитором, а також виконує комерційні замовлення як контент-редактор, займається науковими дослідженнями.

Та шлях до великої науки розпочався саме в стінах СумДУ, де пані Тетяна навчалася на перекладача. Розповідає, що університет дав потужну базу для її теперішньої діяльності, та з трепетом згадує свої студентські роки:

– Навчання в СумДУ відіграло важливу роль у моєму становленні як особистості. Ми були першим випуском, який здобув освіту за спеціальністю «Переклад» зі спеціалізацією «Журналістика». З великою шаною згадую своїх викладачів: Олену Ткаченко, Володимира Садівничого, Василя Чубура, з якими й досі у дружніх стосунках. В університеті отримала багато важливих знань. Наприклад, при формуванні цього збірника мені допомогли навички з редагування тексту, верстки, дизайну.

Після завершення навчання, у 2007 році, Тетяна Грищенко почала працювати в Національній науковій сільськогосподарській бібліотеці Національної академії аграрних наук України. Того ж року вступила до аспірантури за напрямком «Історія науки та техніки», у 2011 році захистила кандидатську дисертацію на тему «Вольф М. М. (1880–1933) – державний діяч, учений і один із організаторів сільськогосподарської

дослідної справи в Україні».

У 2016-му закінчила докторантуру ННСГБ НААН. Саме під час роботи над докторською дисертацією розпочався збір матеріалів, які пізніше увійшли до видання «Вчений комітет Міністерства земельних справ (1918–1920)».

– Робота настільки цікава, що хочеться все більше й більше в неї поринати. Це взагалі безкінечний процес, оскільки навіть якісь дотичні сфери можуть суттєво доповнити картину дослідження. Ви вивчаєте кожну з них досконало й доповнюєте ними основну роботу, і тоді розкриваються інші грані.

Випускники факультету ІФСК СумДУ – талановиті й цікаві особистості. Вони вміють вчитись і працювати, знають, що кожна професійна перемога – це новий старт для подальшого розвитку.

Майбутні журналісти дізнавалися про тонкощі журналістського розслідування

На заняттях із журналістського розслідування майбутні медійники – студенти кафедри журналістики та філології Сумського державного університету зустрілися з Оленою Адаменко, головною редакторкою сайту «Sumy Today» та авторкою програми розслідувань «Під прицілом», що виходить на телеканалі «UA:Суми».

Організатором спілкування стала Алла Федорина, доцентка кафедри журналістики та філології, викладачка дисципліни. В онлайнрежимі журналістка розповіла про власний досвід і поділилася зі студентами секретами успішного розслідування.

Олена Адаменко стверджує, що попит на регіональні розслідування є, і ця справа завжди буде актуальною: «Зараз українські та іноземні медіа акцентують увагу на локальних проблемах і розслідуваннях. Події в країні, зміна топ-посадовців – ті речі, які завжди будуть привертати увагу, і не тільки в регіональних центрах, а й у маленьких громадах».

Наймасштабнішим проектом, над яким працювала творча група Олени, стало розслідування заборгованості з виплат зарплати на сумському НВО, колишньому заводі Фрунзе. «У таких справах важливо працювати з джерелами, інсайдерською інформацією, а також пам'ятати, що розслідування без героя – розслідування в нікуди».

Студентка Зореслава Шеденко говорить, що вже давно знайома з діяльністю Олени Адаменко, проте цей захід дозволив відкрити для себе багато нового: «Сьогодні мені вперше вдалося поспілкуватися з пані Оленою. Особливо яскравий спогад із цієї зустрічі – розповідь про особистий досвід журналістки. Дійсно, розслідування можуть бути небезпечними. Коли починаєш свій творчий шлях у цьому напрямі, то варто бути готовою до погроз». Дівчина також зазначила, що корисними були поради від медійниці

щодо розслідувань студентів, які вони готують на заняття з дисципліни «Журналістські жанри».

Майбутня журналістка Марія Крикуненко почерпнула для себе багато нової інформації як для медійника-початківця: «Зустріч з Оленою Адаменко була дуже корисною! Окрім цікавих фактів із життя журналіста та порад для початківців, ми отримали консультацію щодо власних розслідувань. Я дуже вдячна за такий досвід спікерці та організатору зустрічі».

По завершенню заходу майбутні медійники подякували Олені Адаменко, яка надала свої контакти для можливої співпраці. Отже, студентам-журналістам дійсно є над чим працювати, а досвідчені розслідувачі можуть допомогти та проконсультувати.

Російське вторгнення або як довго триватиме війна в Україні

24 лютого 2022 року о 3:40 Росія почала наступ на Україну. Вторгнення є частиною російсько-української війни, розпочатою Росією у 2014 році, участь у якій РФ намагається заперечувати. Напад Росії підтримує Республіка Білорусь. У свою чергу, генеральна асамблея ООН засуджує російське вторгнення та називає його агресією Російської Федерації проти України.

Голова Об'єднаного комітету начальників штабів США Марк Міллі під час слухань у Комітеті Палати представників Конгресу США з питань збройних сил зазначив, що війна Росії в Україні може тривати роками й «стає більш нестабільною і можливість значного міжнародного конфлікту між провідними силами зростає, а не зменшується».

У США вважають, що вторгнення Путіна в Україну було неминучим. Міллі заявив, що для того, аби стримати Путіна, потрібним було б залучення збройних сил США на територію України. Останнє, за словами Міллі, спричинило би ризик збройного конфлікту США та Росії.

У лютому прем'єр-міністр Великої Британії Борис Джонсон зауважив, що Росія готує найбільше з 1945 року вторгнення в Європу. На думку Джонсона, президент Росії Володимир Путін, можливо, неправильно уявляє перебіг війни та не розуміє, що вона стане катастрофою для самої Росії, а вплив НАТО в регіоні не послабне, а, навпаки, посилиться.

Деякі аналітики передбачували російське вторгнення в Україну задовго до війни. Експерт із псевдонімом Jomini of the West прогнозував загальний хід майбутньої війни ще 20 лютого. Він описував, що у результаті російського вторгнення утвориться три потенційні театри воєнних дій: Київ і його околиці на півночі, підступи до Херсона вздовж Північнокримського каналу на півдні, Донбас з Харківською областю на сході.

Позиція щодо тривалості війни та думки про неї в експертів дещо розділилися. Одна аналітики впевнені, що війна в Україні завершиться дужескоро, інші ж вважають, що військовий конфлікт триватиме роками.

Аналітичний центр «Атлантична рада», що розташований у Вашингтоні, передбачає 4 варіанти розвитку війни:

1) Так званий «заморожений конфлікт», результатами якого є рецесія у Європі, спроби перевороту у Росії, де економіка у критичному стані через санкції, в Україні - збереження контролю Росією сухопутного коридору між Кримом і Росією, а союзники із НАТО мають дві функції: тиснути на Зеленського і Путіна, щоб ті підписали перемир'я, чи збільшити допомогу Києву, сподіваючись на перемогу України;

2) «подвійна холодна війна»: переговори про мир між Києвом і Москвою триватимуть місяці, але деякі українські міста будуть стерті з лиця землі, Росія буде залежною від Китаю та азійських ринків, почнеться нова холодна війна між США та одночасно Росією і Китаєм, виникне неофіційний блок країн, що протистоятимуть Заходу, відбудеться деглобалізація і світовий економічний занепад;

3) «ядерний апокаліпсис»: ескалація війни в Україні, використання Кремлем ядерної зброї неподалік українсько-польського кордону, що тягне за собою відповідь НАТО – і, як наслідок, початок Третьої світової війни із використанням ядерної зброї;

4) «новий світ»: ядерний удар Росії по Україні, наслідками чого є збільшення тиску на Путіна, який змушений піти на пенсію, Росією керують представники нинішньої опозиції, а на Україну чекає статус позаблоковості.

Генеральний секретар Північноатлантичного альянсу Єнс Столтенберг стверджує, що агресія Росії проти України може тривати довгий час, і союзники НАТО мають бути до цього готовими:

«Ми повинні бути реалістичними і усвідомлювати, що це може тривати довгий час, впродовж багатьох місяців і років. Ось чому ми також повинні бути підготовленими до довгого протистояння. Це стосується як підтримки

України, так і збереження санкцій і зміцнення нашої оборони. Я очікую, що міністри розглянуть довгострокові перспективи, потребу бути налаштованими на довгий час», – сказав він.

Натомість учасниця бойових дій офіцерка ЗСУ Олена Білозерська вважає, що вже у травні-червні війна в Україні закінчиться. Але це станеться лише у тому випадку, якщо Росія не проведе мобілізацію. І перемога все рівно буде за українцями. Також вона додає, що «хід війни позитивно вразив навіть мене, військову. Усе йде як слід, а ми, як з'ясувалося, – найкращі воїни в світі».

Такої ж думки притримується і керівник програми стратегічних досліджень Центру аналізу європейської політики Бен Ходжес. Ходженс переконаний: «За умови, що ми на Заході не лише продовжимо, а й посилимо постачання необхідного для України, щоб вони знищувати артилерію, армію та відбивали ракетні удари РФ, то через 10 днів, і це моя оцінка, росіяни пройдуть точку неповернення, коли більше не зможуть вести активні бойові дії в цій війні».

На думку журналіста-розслідувача, керівника організації Bellingcat Христо Грозева, зараз Кремль перебуває в досить складній ситуації, адже його «бліцкриг» не вдався, а доказів того, що існує новий план дій, немає.

За словами Христо Грозева, кровопролитні дії на території України будуть продовжуватися ще не більше 7-10 днів. Журналіст наголосив: «Я думаю, що ми наближаємося до цього, що це питання тижня, 10 днів. Тому що позиції Росії послаблюються, вони це розуміють. І їм буде вигідніше навіть не називати війну закінченою, бо вони мають зізнатися, що вона втрачена. Але зупинити її на якомусь замороженому етапі. А ось тут уже увійде внутрішньоросійська політична боротьба, яка дійде швидше, ніж кінець війни до зміни режиму. Ось тоді все буде закінчено новим режимом, новою елітою в Росії. Це найімовірніший вихід для мене».

То чи скоро завершиться російсько-українсько протистояння? У будь-якому випадку, дві країни понесуть чималі жертви. Важливо лише

усвідомити, що війна в Україні триває уже 8 років, і на повне припинення вогню піде деякий час. Перемога України залежить від підтримки союзників НАТО, постачання зброї та перемовин з Росією, а це займе досить довгий проміжок часу. Віримо в ЗСУ! Все буде Україна!

ВИСНОВКИ

У процесі виконання бакалаврської роботи ми виготовили інформаційний продукт, який складається із 6 матеріалів. Деякі з них опубліковані на таких сайтах: <https://www.checkregion-ua.info>, <http://mediakolo.sumy.ua/> та <https://news.sumdu.edu.ua/uk/>. Тексти написані на актуальні зараз теми: корупція влади, права жінок, історична спадщина Сумщини, видатні випускники Сумського державного університету, заходи кафедри журналістики та філології і війна між Україною та Росією. У написанні текстів ми використали різні методи збору інформації: інтерв'ю, моніторинг, власні дослідження («польова» робота журналіста), синтез, дедукція.

Створюючи інформаційний продукт, ми працювали з різними жанровими різновидами: інформаційні (замітка), аналітичні (стаття, кореспонденція, фактчекінг), художньо-публіцистичні (подорожній нарис).

Усі наші тексти ілюструються зображеннями, які були зроблені нами на місцях подій, або які нам надали герої. Деякі матеріали також доповнюються діаграмами та інфографікою. Відтак читачеві легше сприймати текст і запам'ятовувати інформацію.

Наші матеріали можуть слугувати як інформаційним продуктом, так і дидактичним матеріалом, тобто послуговувати базою для навчання майбутніх спеціалістів. Деякі з них спрямовані на певні категорії населення: жінок, військовослужбовців чи екскурсоводів. Одні можуть бути опублікованими на корпоративних сайтах (Сумського державного університету, кафедри журналістики та філології, Сумського прес-клубу), інші ж спрямовані на всеукраїнське поширення і можуть бути опублікованими у всеукраїнських чи регіональних виданнях.

Сьогодні читачі сприймають велику кількість контенту, часом не контролюючи, що вони споживають. Головна ж мета медійника – надати читачеві якісний контент, який би виконував не лише розважальну функцію,

а й освітню. Створюючи продукт, журналіст має звернути увагу на актуальні сьогодні події і висвітлювати новину, дотримуючись журналістських стандартів та структури певного жанру.